

[Økonomiministeren.]

økonomiske aktivitet ligger ledigheden fortsat på et relativt højt niveau. Det må dog forventes, at ekspansionen i Nordamerika vil fortsætte, men udviklingen på lidt længere sigt er præget af betydelig usikkerhed.

Konjunktursituationen i Vesteuropa tegner sig anderledes. På fjerde år er vore forhold præget af en meget stærk højkonjunktur med fuld beskæftigelse. Mulighederne for at forøge produktionen er nu i næsten alle vesteuropæiske lande bestemt af tilgangen af ny arbejdskraft samt produktivitetstigningen; det forklarer den noget langsommere udvikling i det sidste års tid.

På den anden side synes der ikke i Vesteuropa at være sket nogen svækkelse af stigningstempoet i efterspørgslen; der er dog sket en vis forskydning i efterspørgsels sammensætning, således at stigningen i det private og offentlige forbrug samt i de offentlige investeringer i højere grad end tidligere er de bærende kræfter i konjunkturøgningen, medens de private investeringer her som i USA er aftaget.

Stigningen i pengeindkomsterne, ikke mindst i lønindkomsterne, har været stærk i det meste af Vesteuropa i de seneste år; det har på sin side ført til den nævnte kraftige opgang i det private forbrug. Den stærke stigning i pengeindkomsterne har skabt et brud på den prisstabilitet, som karakteriserede de første år af højkonjunkturperioden. Kun i et fåtal af lande har pristigningerne antaget, hvad man kunne kalde et faretruende omfang, men en fortsat stigning i pengeindkomsterne i det nuværende tempo vil både over omkostningsstigninger og over et forstærket efterspørgselspres skabe økonomiske vanskeligheder for de vesteuropæiske lande.

Det må derfor forventes, at der mange steder vil ske en stramning af den økonomiske politik, ligesom man i flere lande vil søge at etablere en egentlig indkomspolitik, således at indkomst- og efterspørgselsudvikling bringes bedre i overensstemmelse med både produktivitet- og produktionsstigning. En fortsættelse af produktionsforøgelsen i Vesteuropa må forventes, men den vil foregå i et roligere tempo end i de nærmest foregående år.

Den internationale handel har i det sidste år været stærkere voksende end i 1961 og er forøget mere end produktionen i de vestlige lande. Frigørelsen af den internationale handel har skærpet konkurrencevilkårene på eksportmarkederne; som en følge af de bestræbelser, der nu udfoldes for at bringe indkomst-inflationen under kontrol i forskellige vesteuropæiske lande, må det forudses, at kravene til konkurrenceevnen vil blive skærpet yderligere i den kommende tid. Dannelsen af et fælles vesteuropæisk marked vil virke i samme retning, og vedtagelsen af den nye udenrigshandelslov i USA åbner mulighed for en verdensomspændende frigørelse af den internationale handel, som, samtidig med at den vil give nye afsætningsmuligheder, også vil stille forøgede krav til de enkelte landes næringslivs konkurrenceevne både på eksportmarkederne og på hjemmemarkedet.

De bestræbelser, der i øjeblikket udfoldes for at stabilisere priserne på udviklingslandenes vigtigste eksportprodukter gennem internationale aftaler, vil ikke kunne undgå at påvirke ikke mindst de vesteuropæiske lande. Priserne på råvarer har været vigende i 1962; det har bedret de vesteuropæiske landes økonomi.

Den internationale konjunkturudvikling har således formet sig gunstigt for Danmark; der er i dag ingen grund til at tro, at de ydre vilkår skulle undergå nogen næneværdig forandring i den kommende tid. Det skal dog understreges, at de gunstige ydre vilkår i første række vedrører afsætningsmulighederne for industrieksporten og udviklingen i råvarepriserne. Udsigterne for landbrugseksporten er væsentligt mere usikre; ingen kan i dag virkelig overskue virkningerne på den danske landbrugseksport af de markedsordninger, som enten er trådt i kraft eller er under udarbejdelse inden for fællesmarkedet. Der er næppe større chancer for forbedrede afsætningsmuligheder i England eller i andre lande, der i dag står uden for fællesmarkedet; alt i alt tør man vel ikke håbe på mere end en fastlåsning af landbrugseksporten på det nuværende niveau. Trods vanskelighederne for landbrugseksporten må de ydre vilkår for Danmarks økonomi dog betegnes som gunstige; de betalingsvanskeligheder, som